

DOI: 10.15276/ETR.04.2025.7
DOI: 10.5281/zenodo.17065409
UDC: 338.48(477)
JEL: L83, O19

АНАЛІЗ СТАНУ ТА ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ТА ПІСЛЯ ВІЙНИ: НАПРЯМКИ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

ANALYSIS OF THE STATE AND DEVELOPMENT PROSPECTS OF THE HOTEL BUSINESS IN UKRAINE DURING AND AFTER THE WAR: DIRECTIONS OF INTERNATIONAL COOPERATION

Kseniia V. Kovtunenکو, Doctor of Economic Sciences, Professor
Odesa Polytechnic National University, Odesa, Ukraine
ORCID: 0000-0002-3759-7950
Email: k.v.kovtunenکو@op.edu.ua

Oleksandra O. Rusnak
Odesa Polytechnic National University, Odesa, Ukraine
ORCID: 0009-0004-7239-4878
Email: alexandrarusnak0@gmail.com

Received 30.05.2025

Ковтуненко К.В., Руснак О.О. Аналіз стану та перспектив розвитку готельного бізнесу в Україні під час та після війни: напрямки міжнародного співробітництва. Оглядова стаття.

У статті проаналізовано стан і перспективи готельного бізнесу в Україні в контексті війни. В процесі дослідження було визначено основні проблеми та можливості галузі під час війни. Також окреслені напрями міжнародного співробітництва – іноземні інвестиції, консалтинг, цифровізація, відбудова інфраструктури та обмін досвідом, які сприятимуть стабілізації під час війни та відновленню галузі після конфлікту. Водночас були визначені проблеми, які ускладнюють співпрацю з міжнародними партнерами: питання безпеки, логістики, кадровий дефіцит, корупційні ризики та складнощі нормативно-правового середовища. Результати дослідження підкреслюють важливість розвитку міжнародного співробітництва в готельному бізнесі, яке є головним інструментом у формуванні конкурентоспроможної індустрії в Україні.

Ключові слова: готельний бізнес, напрямки міжнародного співробітництва, післявоєнне відновлення

Kovtunenکو K.V., Rusnak O.O. Analysis of the State and Development Prospects of the Hotel Business in Ukraine During and After the War: Directions of International Cooperation. Review article.

The article analyzes the state and prospects of the hotel business in Ukraine in the context of war. The study identified the main problems and opportunities of the industry during the war. It also outlines key directions of international cooperation – foreign investment, consulting, digitalization, infrastructure reconstruction, and knowledge exchange – which can contribute to stabilization during the conflict and the recovery of the sector afterward. At the same time, several issues complicating cooperation with international partners were identified: security concerns, logistics challenges, workforce shortages, corruption risks, and regulatory hurdles. The research results emphasize the importance of developing international cooperation in the hotel business, as it serves as a key tool for building a competitive industry in Ukraine.

Keywords: hotel business, directions of international cooperation, post-war recovery

Сучасний готельний бізнес в Україні опинився в умовах глибокої кризи, яку спричинила повномасштабна війна, яка сприяла трансформації галузі. Руйнування туристичної інфраструктури, міграція, зниження ділової активності, спад привабливості країни як туристичного напрямку – чинники, які змінили попит і структуру ринку готельних послуг. На тлі цих подій з'явилася необхідність пошуку ефективних механізмів адаптації, способів розвитку та переорієнтації стратегій. В такому контексті міжнародне співробітництво готельного бізнесу набуває особливого значення в якості інструменту виживання готелів в Україні під час війни, відновлення та розвитку в майбутньому після війни.

Аналіз останніх досліджень та публікацій

Існує велика кількість наукових праць вітчизняних та зарубіжних авторів щодо готельного бізнесу в Україні в умовах воєнного часу. Румянцева І. (2024) [1], Бурачек І. та співавтори (2023) [2], Бондар С. (2024) [3], Олексюк А. (2024) [4], Непочатенко В. (2024) [5], Ковальчук С. (2024) [6], Левицька І. (2022) [7] присвятили свої роботи аналізу стану, виявленню актуальних проблем і окресленню можливостей розвитку галузі гостинності в умовах нестабільності.

Деякі автори проаналізували ключові виклики для готельної індустрії та структурні зміни попиту внаслідок війни [1, 5]. Інші розглянули проблеми збереження функціональності готелів і їхню участь у гуманітарній діяльності [2]. С. Бондар [3] зосередився на трансформації галузі та пошуку шляхів її стабілізації в умовах кризи, а С. Ковальчук [6] проаналізувала загальні тенденції

розвитку індустрії гостинності та запропонувала рекомендації щодо розвитку.

Результати вивчених праць забезпечують комплексне бачення сучасного стану готельного бізнесу в Україні та створюють наукове підґрунтя для подальших досліджень у цій сфері.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми

Частина наукових досліджень, присвячених готельному бізнесу України в умовах війни, вже охоплює ключові аспекти функціонування галузі: економічні втрати, організаційні трансформації, зміну попиту та регіональну переорієнтацію ринку.

Однак, попри вагомий напрацювання, у попередніх дослідженнях автори направили фокус переважно на внутрішні аспекти функціонування готельного бізнесу в Україні, такі як: адаптація до кризових умов, пошук нових бізнес-моделей та регіональні дисбаланси. А питання міжнародного співробітництва підприємств як головного чинника стійкості та відновлення галузі не отримало належного аналітичного висвітлення. Також не було чіткого формування напрямів міжнародного співробітництва в готельному бізнесі, які стануть ефективними інструментами в контексті стабілізації під час війни та післявоєнного відновлення. Саме тому існує необхідність в комплексному вивченні теми, яка присвячена аналізу міжнарод-

ного співробітництва підприємств в готельному бізнесі України під час та після війни.

Мета статті. Цілі цього дослідження – проаналізувати стан готельного бізнесу України в умовах війни, виявити основні проблеми в галузі та окреслити наявні та перспективні напрями міжнародного співробітництва, які можуть сприяти розвитку та післявоєнному відновленню.

Виклад основного матеріалу дослідження

Після початку у 2022 році повномасштабної війни в Україні економіка країни зазнала великих втрат та змін. Готельний сектор, який мав стабільну динаміку розвитку та інтеграцію у міжнародні туристичні та ділові мережі, також опинився під значним тиском з боку зовнішніх обставин. Підприємства готельного бізнесу вимушені здійснювати свою діяльність в умовах високої нестабільності, ризиків та обмежених ресурсів, що вимагає нових підходів в управлінні, активної підтримки від держави та, особливо, міжнародного співробітництва.

На рис. 1 нижче зображено основні негативні наслідки війни, які вплинули на готельну індустрію, серед яких найбільш відчутними стали: закриття та фізичні руйнування готелів; значний спад рівня попиту (зокрема іноземних туристів), і як наслідок, отримуваних доходів; відтік кваліфікованих кадрів та збільшення витрат на забезпечення підприємств.

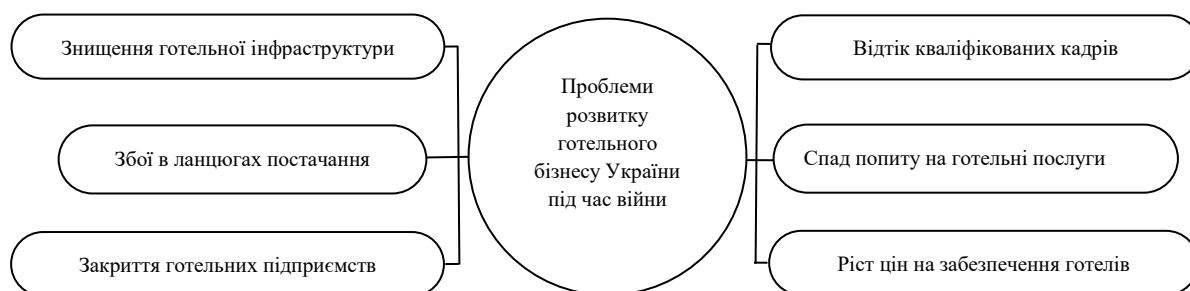

Рисунок 1. Проблеми розвитку готельного бізнесу України під час війни

Джерело: складено авторами за матеріалами [1, 4]

Один із найвідчутніших наслідків збройного конфлікту – фізичне руйнування готельної інфраструктури, особливо в регіонах, які є зонами активних бойових дій. Велика кількість готельних об'єктів припинили роботу, втратили матеріально-технічну базу або змінили своє функціональне призначення. Це стосується як великих готельних комплексів, так і малих приватних готелів і хостелів. Без капітальних інвестицій у відновлення об'єктів готельного бізнесу їх подальше функціонування стає неможливим.

Не менш серйозною проблемою є збої в логістичних ланцюгах постачання. Постачання різних ресурсів (текстильних виробів, продуктів, побутової хімії тощо), необхідних для надання готельних послуг, значно ускладнилося. Проблема з перевезенням необхідних товарів пов'язана з блокуванням транспортних шляхів, проблемами на митниці та нестачею пального. Тому готелі втра-

тили можливість своєчасно отримувати необхідні ресурси, що впливає на рівень їх сервісу.

Ще однією проблемою готельного бізнесу став відтік кваліфікованого персоналу. Багато фахівців виїхали за кордон або змінили сферу діяльності, наслідком чого відбулася поява гострого дефіциту кадрів на всіх рівнях – від адміністрації до технічного персоналу.

Крім того, готельна індустрія відчула значне зниження попиту на послуги. Туристичний потік іноземних туристів практично зупинився, головною причиною чого стала небезпека в країні.

Збільшення витрат на забезпечення готелів також ускладнює їх вигідне існування. Ціни на енергоносії, продукти, миючі засоби істотно зросли і призвели до збільшення собівартості послуг. Водночас можливості підвищення цін для споживачів є обмеженими, оскільки купівельна спроможність більшості залишається низькою.

Таким чином, сукупність всіх описаних факторів негативного впливу в Україні створює складну ситуацію для готельного бізнесу, яка потребує подальшого системного підходу до подолання викликів та створення умов для поступового відновлення та розвитку галузі.

Власники і менеджери були змушені обставинами переосмислити стратегії управління, обмежити витрати, адаптувати сервіси під нові умови, включаючи довгострокове розміщення та спеціалізоване обслуговування окремих категорій клієнтів.

Водночас зросла роль цифрових каналів комунікації, бронювання та реклами. Поширилася практика мікроформатів – гостьових будинків, апартаментів, капсульних готелів, що легко адаптуються до різних цільових аудиторій. Частина готелів почала інтегруватися у проекти з міжнародною підтримкою, включаючи грантові програми для бізнесів, що працюють в умовах війни або сприяють соціальній стабільності.

Аналіз статистичних показників готельного бізнесу за 2020-2024 роки підтверджує значне падіння галузі після початку повномасштабного вторгнення (табл. 1).

Таблиця 1. Статистичні данні щодо закладів тимчасового розміщування й організації харчування за 2020-2024 роки

Показник	Рік				
	2020	2021	2022	2023	2024
Кількість зареєстрованих юридичних осіб	-	-	18 789	19 290	20 022
Кількість діючих суб'єктів господарювання, тис. од.	71,8	69,7	57,7	67,3	-
– підприємства, %	10,7	10,8	8,3	8,3	-
– фізичні особи-підприємці, %	89,3	89,2	91,7	91,7	-
Розподіл кількості діючих великих, середніх, малих та мікропідприємств, од.	7 697	7 560	4 805	5 628	-
– великі підприємства, %	0	0	0	0	-
– середні підприємства, %	3,2	3,0	3,8	2,7	-
– малі підприємства, %	96,8	97,0	96,2	97,3	-
– з них мікропідприємства, %	82,2	83,0	80,9	85,7	-
Кількість зайнятих працівників у суб'єктів господарювання, тис. осіб	248,0	250,5	179,2	206,7	-
– підприємства, %	34,6	34,5	34,8	28,3	-
– фізичні особи-підприємці, %	65,4	65,5	65,2	71,7	-
Розподіл кількості зайнятих працівників на великих, середніх, малих та мікропідприємствах, тис. осіб	85,9	86,3	62,3	58,4	-
– великі, середні підприємства, %	-	-	-	-	-
– малі підприємства, %	45,0	45,3	43,1	43,9	-
– з них мікропідприємства, %	18,0	18,9	18,0	20,3	-
Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) суб'єктів господарювання, млн.грн	66 445	107 285	38 181	62 220	-
– підприємства, %	45,5	44,8	93,3	92,8	-
– фізичні особи-підприємці, %	54,5	55,2	6,7	7,2	-
Розподіл обсягу реалізованої продукції (товарів, послуг) великих, середніх, малих та мікропідприємств, млн. грн	30 215	48 059	35 617	57 752	-
– великі, середні підприємства, %	-	-	-	-	-
– малі підприємства, %	32,4	30,6	27,8	23,9	-
– з них мікропідприємства, %	11,7	9,6	9,8	8,6	-
Баланс, млн. грн	54 873	54 250	53 484	63 451	-
Фінансові результати до оподаткування підприємств, млн. грн					
– сальдо	- 4 441	5 347	- 8 595	3 683	-
– прибуток	2 059	7 002	1 464	6 349	-
– збиток	6 500	1 656	10 059	2 667	-
– питома вага підприємств, які отримали збиток	40,9	36,3	44,2	36,1	-
Рентабельність операційної діяльності підприємств, %	- 7,9	9,0	- 10,0	10,6	-
Капітальні інвестиції (тільки тимчасове розміщення), млн. грн.	840	954	799	756	-

Джерело: складено авторами за матеріалами [8]

Так, у 2022 році кількість функціонуючих готелів суттєво скоротилася, особливо у центральних та східних регіонах. У той же час на заході країни зафіксовано зростання активності - у Львові, Івано-Франківську та Закарпатті деякі об'єкти не лише продовжували роботу, а й розширювали обсяги послуг [5, 6].

Однак, у 2023 році спостерігається часткове відновлення та покращення ситуації - відкривалися нові невеликі готелі, розвивалася кооперація з міжнародними організаціями, які підтримували підприємства.

Таким чином, галузь демонструє здатність до адаптації навіть в умовах масштабної загрози.

Уміння власників готелів змінювати функції підприємств та спрямованість на потенційних споживачів, а також залучати підтримку ззовні стало вирішальним фактором виживання та зростання в умовах кризи.

Незважаючи на всі втрати в готельному секторі, які спричинила війна в Україні, вона створила й низку нових можливостей для розвитку галузі (рис. 2).

Однією з головних можливостей для розвитку є зміна формату діяльності готельних підприємств. Багато готелів, особливо в центральних і західних регіонах країни, адаптували свої приміщення для

тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб (ВПО), волонтерів, представників гуманітарних організацій, журналістів та іноземних партнерів. Завдяки цьому вдалося зберегти бізнес-процеси, мінімізувати втрати та забезпечити базовий рівень завантаження номерного фонду [4].

Крім цього, активізувались державні та міжнародні програми підтримки малого та середнього бізнесу. Програми технічної допомоги, мікрогранти, компенсації на працевлаштування переселенців, а також пільгове кредитування створюють можливості для модернізації наявних готельних об'єктів та підтримки нових проєктів.

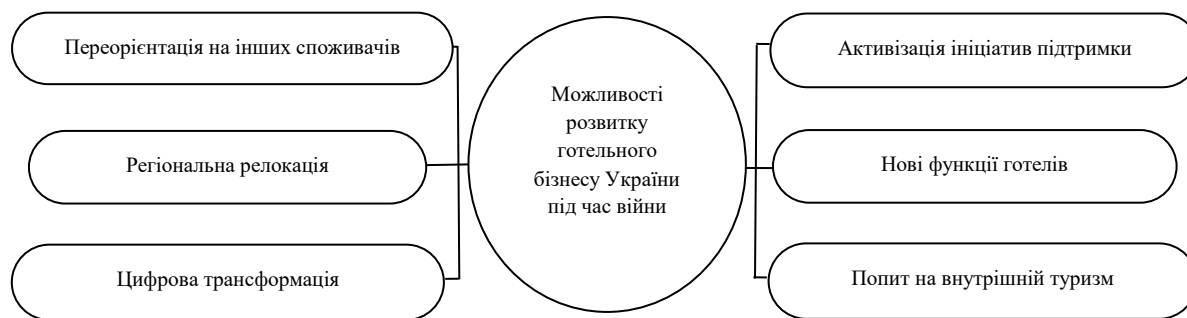

Рисунок 2. Можливості розвитку готельного бізнесу України під час війни

Джерело: складено авторами за матеріалами [1-7]

Прикладом реалізації можливостей у форматі програм підтримки є ситуація, коли ветеран війни із Запоріжжя отримав грант на заснування капсульного готелю. Готель містить 22 капсули з спальними місцями, телевизор, вішалки та вентиляцію [9].

Ще одним перспективним напрямом є розвиток соціально орієнтованого та гуманітарного туризму, що базується на співпраці з громадськими організаціями, міжнародними донорами та місцевою владою. Готелі можуть виступати у ролі логістичних центрів або місць для короткочасного перебування під час евакуації. Ці обставини генерують нові функції для закладів розміщення та розширюють ринки збуту послуг.

Також варто відзначити зростання попиту на внутрішній туризм у відносно безпечніших регіонах, який, незважаючи на обмеженість ресурсів, дозволяє підтримувати певний рівень ділової активності. У цьому контексті важливим є розвиток локальних туристичних ініціатив і готельних послуг у невеликих містах.

Ще одним потенційним вектором розвитку є цифрова трансформація готельного бізнесу: впровадження онлайн-бронювання, автоматизованих систем управління, CRM-сервісів, безконтактного обслуговування, нових каналів маркетингових комунікацій. Підвищення гнучкості операцій та цифрової доступності дозволяє адаптувати бізнес до умов обмеженої мобільності та нестабільного попиту.

Міжнародне співробітництво підприємств готельного бізнесу спочатку повномасштабного вторгнення значно скоротилося. Іноземні інвестори заморозили або призупинили участь у готельних проєктах. Однак, з часом, відбулося поступове відновлення окремих форм співпраці, які були перенаправлені на новий, соціальний формат.

Основні напрями міжнародного співробітництва в готельному бізнесі в Україні під час війни наведені в табл. 2 нижче.

Таблиця 2. Напрями міжнародного співробітництва в готельному бізнесі в Україні під час війни

Напрямок	Опис
Фінансова підтримка	Надання грантів, пільгових кредитів та субсидій українським готелям через міжнародні програми для відновлення, релокації або модернізації бізнесу.
Релокаційні програми	Міжнародна підтримка для готелів, що перемістилися із зон воєнних дій, зокрема, шляхом фінансування пристосування та логістичної підтримки.
Співпраця з гуманітарними організаціями	Розміщення окремих категорій гостей (волонтерів, внутрішньо переміщених осіб і т.д.) через міжнародні організації.
Освітні ініціативи	Участь у міжнародних програмах підвищення кваліфікації (онлайн курси, тренінги) та обмін досвідом.
Консалтинг та стратегічна підтримка	Консультації від міжнародних фахівців з питань управління в умовах воєнного стану, безпеки, сертифікації та цифрової трансформації.

Джерело: власна розробка авторів

Розвиток міжнародної співпраці в готельному бізнесі України в умовах війни стикається з низкою викликів, що істотно ускладнюють ефективну взаємодію з зарубіжними партнерами (рис. 3).

Найбільшим бар'єром є підвищений рівень загроз безпеки, який відштовхує інвесторів та

зменшує зацікавленість іноземних компаній у довготривалих проєктах. Значні руйнування туристичної інфраструктури та нестабільність на внутрішньому ринку призводять до спаду попиту на готельні послуги, а отже - знижують економічну привабливість співпраці.

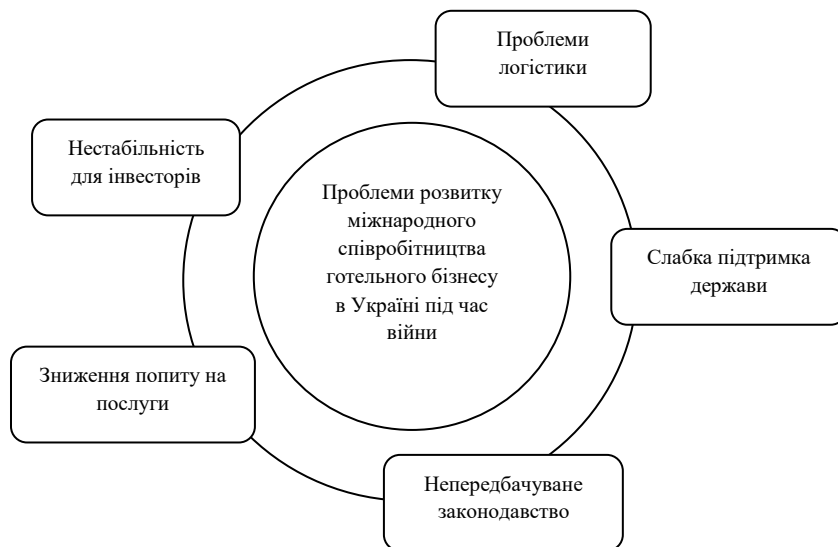

Рисунок 3. Основні проблеми розвитку міжнародного співробітництва готельного бізнесу в Україні під час війни

Джерело: власна розробка авторів

Додаткові проблеми виникають через складнощі з організацією поставок, нестачу персоналу та зміни у правовому регулюванні, які заважають інтеграції у світовий простір. Відсутність узгоджених дій між державними структурами та бізнесом також гальмує процес налагодження міцних партнерств.

Крім того, інформаційна відокремленість України як туристичного напрямку в умовах воєнних дій ускладнює просування готельних закладів на світовому ринку.

Вирішення перелічених проблем потребує системної державної підтримки, формування привабливого клімату для іноземних партнерів та стратегічного плану розбудови міжнародної співпраці навіть під час війни.

Отже, війна викликає одночасно проблеми та можливості розвитку міжнародного співробітництва в готельному секторі України.

Завершення військових дій в Україні, без сумніву, стане могутнім поштовхом до відновлення та трансформації готельного бізнесу, який зазнав суттєвих збитків та структурних змін під час війни. Передбачається, що після перемоги та стабілізації у державі розпочнеться поступове, проте стрімке зростання активності у сфері туризму.

Перш за все, значна частина готельної інфраструктури вимагатиме відновлення чи повної реконструкції. Державна політика повинна бути націлена на стимулювання інвестицій у відбудову, залучення міжнародної фінансової допомоги, грантових програм, а також на створення сприятливого інституційного середовища для розвитку готельного бізнесу.

Важливим фактором стане поступове повернення внутрішнього та міжнародного туризму. Післявоєнна Україна викликатиме підвищений інтерес серед іноземних туристів, журналістів, волонтерів, інвесторів та представників міжнародних організацій, що зумовить зростання попиту на послуги розміщення. У перспективі варто очікувати формування нової туристичної ідентичності країни, де, крім традиційних маршрутів, значну роль відіграватимуть місця пам'яті, об'єкти військово-історичного туризму та реконструйовані міста [10].

До того ж, інвестиційна привабливість України після війни значно зросте завдяки стратегічному партнерству з іншими країнами, які братимуть участь у відбудові держави, що відкриє нові можливості для виходу на український ринок міжнародних готельних мереж, розвитку франчайзингу, створення сучасних готельних комплексів, орієнтованих як на бізнес-туризм, так і на відпочинок.

Ще більше зросте важливість цифровізації процесів управління, автоматизації обслуговування та впровадження інноваційних рішень.

Водночас, людський капітал залишатиметься вкрай важливим чинником розвитку. Післявоєнна відбудова вимагає фахівців, здатних працювати відповідно до сучасних стандартів гостинності. Тому актуальними будуть програми підготовки та перекваліфікації кадрів, зокрема, завдяки підтримки міжнародних партнерів, які можуть запропонувати освітні ініціативи, стажування та професійні тренінги.

Отже, у післявоєнний період готельний бізнес України постане перед низкою нових можливостей. Залежно від ефективності державної політики, активності бізнесу та рівня міжнародної підтримки, галузь зможе не лише відновитися, а й вийти на якісно новий рівень розвитку, заклавши підґрунтя для довгострокового зростання та конкурентоспроможності на міжнародному ринку.

Ковалик О.А. та Моренченко К.Г. [11] наголошують, що міжнародна співпраця є надзвичайно важливою для українського бізнесу. Дослідники вказують, що міжнародні партнери надають

фінансову допомогу, доступ до ресурсів, сприяють виходу на нові ринки, діляться експертними порадами, а також забезпечують політичну та технологічну підтримку. В контексті готельного бізнесу така співпраця сприяє впровадженню сучасних рішень, поліпшенню стандартів обслуговування та розширенню туристичних можливостей, що є ключовими для відновлення та розвитку галузі після війни.

Перспективи розвитку міжнародного співробітництва готельного бізнесу в Україні після війни показано на рис. 4.

Рисунок 4. Перспективи розвитку міжнародного співробітництва готельного бізнесу в Україні після війни

Джерело: власна розробка автора

Розвиток міжнародного співробітництва підприємств готельного бізнесу після війни матиме як можливості, так і проблеми. З одного боку, відкриється доступ до інвестицій, сучасних технологій, освітніх програм і нових ринків, що сприятиме поступовій модернізації та підвищенню якості послуг. З іншого боку, галузь стикатиметься з викликами – недостатньою безпекою, особливо на минулих зонах бойових дій; ускладненням логістики через руйнування інфраструктури; корупційними ризиками та правовою невизначеністю, які ускладнюватимуть швидке відновлення.

Незважаючи на все, поступовий розвиток міжнародного співробітництва сприятиме стабільному відновленню готельного бізнесу, формуванню конкурентних переваг і інтеграції у глобальний туристичний ринок. Відкриються напрямки розвитку міжнародного співробітництва в готельному бізнесі: залучення інвестицій та фінансування, створення спільних туристичних пропозицій, участь в освітніх програмах та впровадження інновацій.

Висновки

Готельний бізнес України переживає безпрецедентну трансформацію в умовах повномасштабної війни, що спричинена безпосереднім впливом бойових дій та суттєвими економічними, логістичними й соціальними змінами. Незважаючи на значні втрати, руйнування інфраструктури, відтік кадрів і відчутне зниження попиту, галузь демонструє адаптивність, гнучкість та здатність до відновлення. З'ясовано, що міжнародне співробітництво підприємств готельного бізнесу є ключовим інструментом не тільки для виживання галузі, а й для післявоєнного відновлення та розвитку.

Отже, міжнародне співробітництво в готельному бізнесі повинно бути системно інтегроване у стратегії розвитку галузі як під час військового періоду, так і в умовах повоєнної відбудови. Це потребує підтримки з боку держави, координації з міжнародними структурами, а також цілеспрямованих зусиль самих підприємств щодо підвищення конкурентоспроможності, інноваційності та відповідності сучасним стандартам індустрії гостинності.

Abstract

The article provides a comprehensive analysis of the state, problems and prospects for the development of the hotel business in Ukraine in the context of international cooperation during the war and in the post-war period. The introduction reveals the relevance of the topic, due to the deep transformations taking place in the hospitality sector as a result of the full-scale war: significant destruction of hotel infrastructure, a decrease in tourist demand, a shortage of personnel and a general decrease in investment activity. It is determined that under these conditions, international cooperation becomes crucial for the stabilization and restoration of the hotel industry, as it contributes to access to financial resources, innovative solutions, professional expertise and global standards of business.

The purpose of the study is to identify promising areas of international cooperation in the hotel business of Ukraine, as well as the formation of state support mechanisms aimed at activating international cooperation in the hotel business in the conditions of war and post-war restoration.

The objectives of the study include: analysis of the current state of the hotel business in Ukraine, identification of areas of international cooperation in the hotel business, obstacles to their development.

Research methods include analysis of statistical data and research works, a systematic approach, methods of comparison and logical generalization.

The results of the study indicate the potential for recovery and growth in the Ukrainian hotel industry, despite difficult external circumstances. Key areas of international cooperation are identified: attracting foreign investment to modernize hotel infrastructure; signing agreements with global hotel chains in the format of franchising and management; development of professional educational programs and internships.

The conclusions emphasize that effective international cooperation is a strategic necessity for the revival of Ukraine's hotel industry, as well as for its long-term integration into the global market.

Список літератури:

1. Румянцева І.Б. Готельна індустрія України в умовах воєнного часу. / І.Б. Румянцева, І.Я. Мендела // Проблеми сучасних трансформацій. – 2024. – № 11. DOI: 10.54929/2786-5738-2024-11-12-02.
2. Проблеми та перспективи розвитку готельного бізнесу в Україні / Бурачек І.В., Горшкова Л.О., Ярмолюк Д.І. // Економіка та суспільство. – 2023. – Вип. 58. DOI: 10.32782/2524-0072/2023-58-23.
3. Бондар С.В. Трансформація розвитку готельного бізнесу в Україні в умовах війни. / С.В. Бондар // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. – 2024. – Вип. 60. – С. 56-64. DOI: 10.32782/2413-2675/2024-60-8.
4. Олексюк А. Готельний бізнес України в умовах війни. / А. Олексюк // Реалії, проблеми та перспективи розвитку географії, географічної освіти, екології: матеріали XXV-ої Всеукраїнської студентсько-аспірантської наукової конференції (м. Львів, 9-10 травня 2024 р.) – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2024 – С. 103-106.
5. Непочатенко В.О., Нагернюк Д.В. Готельний ринок України в умовах війни та перспективи його розвитку. / В.О. Непочатенко, Д.В. Нагернюк // Економіка та суспільство. – 2024. – Вип. 67. DOI: 10.32782/2524-0072/2024-67-133.
6. Ковальчук С.В. Дослідження стану та тенденцій розвитку індустрії гостинності України. / С.В. Ковальчук // Трансформаційна економіка – 2024. – № 2 (07) – С. 27-32. DOI: 10.32782/2786-8141/2024-7-5.
7. Levytska I.V., Klymchuk A.O. Hotel and restaurant business under war conditions: Key challenges and survival strategies. / Levytska I.V., A.O. Klymchuk // Economics and Business Management – 2022. Vol. 13 – №4. DOI: 10.31548/economics13(4).2022.5-13.
8. Статистичний щорічник України. / за ред. І.С. Вернера // Київ: Держава служба статистики України, 2024. – 268 с.
9. Давидова Г., Топольник Ю. «Коли ти ідеш у правильному напрямку, то все допомагає»: ветеран війни із Запоріжжя отримав грант на капсульний готель. / Г. Давидова, Ю. Топольник // Суспільне Запоріжжя. Режим доступу: <https://suspilne.media/zaporizhzhia/620119-koli-ti-ides-u-pravilnomu-napramku-to-vse-dopomagaе-veteran-vijni-iz-zaporizha-otrimav-grant-na-kapsulnij-gotel>.
10. Миронов Ю.Б. Шляхи післявоєнного відновлення індустрії туризму в Україні / Миронов Ю.Б // Вісник ЛТЕУ. Економічні науки – 2023. – № 71 – С. 64-68. DOI: 10.32782/2522-1205-2023-71-09.
11. Ковалик О.А., Моренченко К.Г. Роль міжнародних партнерів у діяльності українських підприємств в умовах війни. / О.А. Ковалик, К.Г. Моренченко // Економіка. Фінанси. Право. – 2024. – № 1. DOI: 10.37634/efp.2024.1.5.

References:

1. Rumiantseva, I.B., & Mendela, I.Ya. (2024). Hotel industry of Ukraine in wartime conditions. Problems of Modern Transformations, (11). DOI: 10.54929/2786-5738-2024-11-12-02 [in Ukrainian].
2. Burachek, I.V., Horshkova, L.O., & Yarmoliuk, D.I. (2023). Problems and prospects of hotel business development in Ukraine. Economy and Society, (58). DOI: 10.32782/2524-0072/2023-58-23 [in Ukrainian].
3. Bondar, S.V. (2024). Transformation of hotel business development in Ukraine under war conditions. Scientific Bulletin of the International Humanitarian University, (60), 56-64. DOI: 10.32782/2413-2675/2024-60-8 [in Ukrainian].
4. Oleksiuk, A. (2024). Hotel business of Ukraine in wartime. In Realities, problems and prospects of development of geography, geographical education, ecology: Proceedings of the XXV All-Ukrainian Student and Postgraduate Scientific Conference (pp. 103-106). Lviv: Ivan Franko National University of Lviv [in Ukrainian].
5. Nepochatenko, V.O., & Naherniuk, D.V. (2024). Hotel market of Ukraine in wartime and its development prospects. Economy and Society, (67). DOI: 10.32782/2524-0072/2024-67-133 [in Ukrainian].
6. Kovalchuk, S.V. (2024). Research on the state and development trends of the hospitality industry of Ukraine. Transformational Economy, 2(07), 27-32. DOI: 10.32782/2786-8141/2024-7-5 [in Ukrainian].
7. Levytska, I.V., & Klymchuk, A.O. (2022). Hotel and restaurant business under war conditions: Key challenges and survival strategies. Economics and Business Management, 13(4). DOI: 10.31548/economics13(4).2022.5-13 [in Ukrainian].
8. Werner, I.Ye. (Ed.). (2024). Statistical Yearbook of Ukraine. Kyiv: State Statistics Service of Ukraine [in Ukrainian].
9. Davydova, H., & Topolnyk, Yu. (2024). "When you go in the right direction, everything helps": A war veteran from Zaporizhzhia received a grant for a capsule hotel. Suspilne Zaporizhzhia. Retrieved from: <https://suspilne.media/zaporizhzhia/620119-koli-ti-ides-u-pravilnomu-napramku-to-vse-dopomagaе-veteran-vijni-iz-zaporizha-otrimav-grant-na-kapsulnij-gotel> [in Ukrainian].
10. Myronov, Yu.B. (2023). Ways of post-war recovery of the tourism industry in Ukraine. Bulletin of LTEU. Economic Sciences, (71), 64-68. DOI: 10.32782/2522-1205-2023-71-09 [in Ukrainian].
11. Kovalyk, O.A., & Morenchenko, K.H. (2024). The role of international partners in the activities of Ukrainian enterprises under wartime conditions. Economics. Finance. Law, (1). DOI: 10.37634/efp.2024.1.5 [in Ukrainian].

Посилання на статтю:

Ковтуненко К.В. Аналіз стану та перспектив розвитку готельного бізнесу в Україні під час та після війни: напрямки міжнародного співробітництва / К.В. Ковтуненко, О.О. Руснак // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2025. – № 4 (80). – С. 63-70. – Режим доступу: <https://economics.net.ua/files/archive/2025/No4/63.pdf>. DOI: 10.15276/ETR.04.2025.7. DOI: 10.5281/zenodo.17065409.

Reference a Journal Article:

Kovtunenکو K.V. Analysis of the State and Development Prospects of the Hotel Business in Ukraine During and After the War: Directions of International Cooperation / K.V. Kovtunenکو, O.O. Rusnak // Economics: time realities. Scientific journal. – 2025. – № 4 (80). – P. 63-70. – Retrieved from: <https://economics.net.ua/files/archive/2025/No4/63.pdf>. DOI: 10.15276/ETR.04.2025.7. DOI: .

